

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2447

Vragen van het lid **Jasper van Dijk** (SP) aan de Minister van Defensie over *openheid over wapenleveringen aan Oekraïne* (ingezonden 9 maart 2022).

Antwoord van Minister **Ollongren** (Defensie), mede namens de Ministers van Buitenlandse Zaken en voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking (ontvangen 14 april 2022).

Vraag 1, 2, 3

Waarom hebt u besloten minder informatie te geven over het leveren van militaire goederen aan Oekraïne?

Waarom maakte u eerdere wapenzendingen wel gedetailleerd openbaar?

Kunt u dat toelichten?

Deelt u de opvatting dat het gebrek aan transparantie een open, maatschappelijke discussie in de weg staat? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 1, 2, 3

De afgelopen periode is uw Kamer meermaals in detail geïnformeerd over de leveringen van militaire goederen door het Ministerie van Defensie aan Oekraïne. Het kabinet onderschrijft het belang van een open maatschappelijke discussie over dit onderwerp, maar moet transparantie afwegen tegen het waarborgen van de operationele veiligheid.

Eerder achtte het kabinet het van belang om te laten zien dat er militaire goederen ter zelfverdediging van Oekraïne beschikbaar werden gesteld als blijk van steun en solidariteit aan Oekraïne. De veiligheidssituatie was toen nog wezenlijk anders. Ook diverse internationale partners communiceerden in deze fase openlijk over hun materiële steun aan Oekraïne.

Na de Russische invasie van Oekraïne heeft het kabinet met het oog op de (operationele) veiligheid besloten om minder openlijk te communiceren over de militaire goederen die Defensie aan Oekraïne levert.

Zoals ook toegezegd tijdens het plenaire debat op 10 maart jl. laat dit onverlet dat het kabinet verantwoording wil afleggen en daarom de Kamer adequaat zal blijven informeren, via een vertrouwelijke bijlage.

Vraag 4

Wat voor voertuigen gaat Nederland aan Oekraïne leveren, zoals gesteld in de brief van 3 maart?¹

Antwoord 4

In de brief van 10 maart jl. (kenmerk: 22 054, nr. 360) heeft het kabinet de Kamer vertrouwelijk geïnformeerd over de aard van de leveringen.²

Vraag 5

Klopt het dat Nederland Patriot-raketten gaat leveren in het kader van de oorlog? Om hoeveel Patriots gaat het (met hoeveel raketten) en waar worden zij exact geplaatst?³

Antwoord 5

Op vrijdag 18 maart jl. is uw Kamer geïnformeerd over de inzet van een Nederlandse Patriot luchtverdedigingseenheid in Slowakije (Kamerstuk 2022D10685). De inzet in Slowakije draagt bij aan de versterking van de collectieve afschrikking- en verdedigingsfunctie van de NAVO en de geruststelling van onze bondgenoten in de regio.

De inzet vindt plaats in de omgeving van de luchtmachtbasis in Sliac, in centraal Slowakije, samen met onze partner Duitsland en onder aansturing van de NAVO. Ontplooiing van de Nederlandse Patriot-eenheden vergt de inzet van ongeveer 150 Nederlandse militairen, voor de duur van maximaal zes maanden.

Vraag 6

Klopt het dat meer dan 20 landen wapens leveren aan Oekraïne?⁴ Om hoeveel landen gaat het precies?

Antwoord 6

Nederland heeft kennis genomen van meer dan twintig landen die publiekelijk hebben aangegeven Oekraïne te steunen door militaire goederen en wapens te leveren.

Vraag 7

Heeft de NAVO dan wel de EU een coördinerende rol aangaande wapenleveranties aan Oekraïne? Op welke manier wordt deze coördinatie vormgegeven?⁵

Antwoord 7

Zoals vermeld in de Geannoteerde agenda Raad Buitenlandse Zaken Defensie, die op 11 maart jl. met uw Kamer is gedeeld (Kamerstuk 21 501-28, nr. 237), heeft de EU een coördinatieplatform ingericht (*Clearing House Cell – CHC*). Hier wordt informatie over de behoeften vanuit Oekraïne en de levering van militaire steun vanuit EU-lidstaten bijeen gebracht. Een aantal niet-EU landen is ook aangesloten bij deze cel. Dit platform fungeert als forum voor afstemming en synchronisatie tussen de lidstaten, bondgenoten en partners onderling en met Oekraïne.

De NAVO heeft geen coördinerende rol aangaande wapenleveranties. Op initiatief van de VS en het VK coördineert een aantal bondgenoten en partners onderling de vraag vanuit Oekraïne en het aanbod vanuit verschillende landen voor de bilaterale leveringen van militaire goederen aan Oekraïne.

¹ «Voorts informeer ik uw Kamer dat naar aanleiding van recente aanvullende Oekraïense verzoeken het kabinet voornemens is om extra goederen te leveren in het verlengde van reeds geleverde militaire goederen, aangevuld met overige goederen zoals voertuigen, gevechtsrantsen, slaapzakken, laptops en beschermende kleding.» Brief Minister Ollongren, 3 maart 2022.

² Kamerstuk 22 054, nr. 360

³ Trouw.nl, liveblog, 12.44 u, 8 maart 2022

⁴ Forum on the Arms Trade on what is exported until now <https://forumarmstrade.org/ukrainearms.html>

⁵ UK government published report: Military assistance to Ukraine since the Russian invasion. <https://researchbriefings.files.parliament.uk/documents/CBP-9477/CBP-9477.pdf>

Vraag 8, 9

Op welke wijze acht u deze wapenleveranties proportioneel? Is het ter beschikking stellen van straaljagers aan Oekraïne proportioneel? Deelt u de opvatting dat Nederland met deze leveranties een keuze maakt met grote risico's op militaire escalatie? Zo nee, waarom?

Antwoord 8, 9

De Nederlandse inzet is om (verdere) escalatie te voorkomen en om Oekraïne in staat te stellen zich beter te verdedigen tegen de Russische gewapende aanval. De wapenleveranties worden zorgvuldig getoetst aan de EU-wapenexportcriteria. Daarbij wordt meegewogen dat Nederland geen wapens wil leveren die het risico in zich dragen van grotere escalatie, de betrokkenheid van meer landen in het conflict en meer slachtoffers. Deze afweging stelt meer bondgenoten en partnerlanden voor een lastig dilemma. Uiteindelijk neemt ieder land hier zelf een beslissing over.